

NANNESTAD KOMMUNE
Postboks 3
2031 NANNESTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Irene Tronrud,

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven for utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Jessheim tettbebyggelse i Nannestad kommune

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus fatter vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Jessheim tettbebyggelse i Nannestad kommune. Tillatelsen omfatter kommunens avløpsnett med tilhørende pumpestasjoner og overløp for avløpsvann. Avløpsvannet føres til Gardermoen avløpsrenseanlegg, som omfattes av egen tillatelse.

Tillatelsen erstatter tidligere tillatelse datert 03.12.2012 i sin helhet. Tillatelsesdokument med vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren fatter vedtak om gebyr på kr 228 200,- for behandling av saken.

Vedtaket om tillatelse og gebyr kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker.

Vi viser til søknad om ny tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Nannestad kommunes avløpsnett med tilhørende pumpestasjoner og overløp, mottatt 24.04.2024. Tilleggsopplysninger mottatt 29.09.2025, 24.10.2025 og 05.11.2025. Vi viser også til sakens øvrige dokumenter, samt dialog i møte 03.11.2025 med tilhørende møtereferat.

Bakgrunn

Nannestad kommune søker om ny utslippstillatelse for sitt avløpssystem, da dagens utslippstillatelse (datert 03.12.2012, tillatelsesnummer 2013.0004.T) er over 10 år gammel. Det har også vært en vesentlig endring av antall personekvivalenter (pe) tilkoblet avløpsnettet siden 2012. Siden det søkes om en økning i rammer for utslipp, er det nødvendig å gjøre nye vurderinger etter forurensningsregelverket. I tillegg er det behov for å oppdatere tillatelsen slik at den samsvarer med gjeldende praksis og dagens regelverk.

Søknad

Nannestad kommune søker om tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra kommunen sitt avløpsnett med tilhørende pumpestasjoner og overløp. Kommunen fører i dag sitt avløpsvann til Gardermoen avløpsrenseanlegg i Ullensaker kommune. Rensing og utslipp fra Gardermoen renseanlegg reguleres i egen tillatelse (tillatelsesnummer 2020.0219.T).

Omsøkt ramme

Kommunen søker om tilførsel av kommunalt avløpsvann til Gardermoen avløpsrenseanlegg (heretter GRA) på 13 933 pe BOF₅ i maksuke i 2035. I dag inngår Nannestad kommune og den delen av Ullensaker kommune som fører avløpsvann til Gardermoen avløpsrenseanlegg, i samme tettbebyggelse (registrert som 02-021-Jessheim).

Teoretisk pe-beregning for maksuke basert på NS 9426 angir at Nannestad kommune vil ha en utslippsstørrelse på 12 505 pe BOF₅ i 2035. Nannestad kommune har i søknaden brukt SSBs høyvekstalternativ som grunnlag for befolkningsprognoser, med en forventning om 18 031 innbyggere i 2035. Nå viser utviklingen at denne veksten kan bli enda høyere, med en mulig befolkning på ca. 22 500 i 2035 dersom dagens veksttakt på ca. 3 % fortsetter. Planavdelingen mener imidlertid at dette overstiger kommuneplanens rammer, og justerer derfor forventet befolkning til 19 387 i 2035. I oppdaterte opplysninger til søknaden har kommunen inkludert spredt bebyggelse innenfor tettbebyggelsen.

Tabell 1: viser avløpsdata og stipuleringer, tabellen er hentet fra søknaden.

År	Antall innbyggere pe	Antall tilknyttet pe	Beregnet belastning pe	BOF5 kg/d
2021	15074*	11481*	10454	627
2024	16126*	12958	11799	708
2035	18031	13733	12505**	750
SSB HHMH 2035	19387***	14766	13445	807
SSB HHMH 2035 #	19387***	15302	13933	836
Dersom 3% vekst 2035	22500	17137	15604	936

*Faktisk belastning, **Tall fra utslippsøknad, ***Nye tall fra «Prognose til 2070»

Basert på dette, med en belastning i 2035 på 836 kg/d BOF₅ blir forventet maksimal uketilførsel på 13 933pe BOF₅, justerer kommunen omsøkte ramme fra tidligere 12 505 til 13 933 pe BOF₅. Økningen begrunnes med oppdatert befolkningsprognose og tilhørende belastning på avløpssystemet. Det er få næringsvirksomheter som bidrar med avløpsvann utover sanitært avløpsvann i Nannestad kommune. Antall pe er i hovedsak basert på innbyggere tilknyttet kommunalt avløpsnett, korrigert for utpendling og innreisende.

Nannestad kommune informerer videre om at Ullensaker kommune ikke har noen separate beregninger på stoffmengder (BOF₅ og KOF_{CR}) som leveres fra Nannestad kommune til GRA. Nannestad kommune står for 20-25 % av belastningen i avløpsmengde inn til GRA. Nannestad kommune vann og avløp har en forventning om at mengde avløpsvann til GRA vil reduseres som følge av opprettelse av «lekkasjeteam 2026», samt at det utarbeides en plan for fremmedvannsinnelekk, og tiltak som følge av dette arbeidet.

Avløpsnett

Nannestad kommune har i dag ca. 150 km ledningsnett, hvorav separatsystem utgjør 99 prosent. Ledningsmateriale er i hovedsak polyvinylklorid. I henhold til foreliggende ledningsnettdata mangler

7 465 meter av det totale avløps- og overvannsnettets informasjon om ledningsmateriale. Hoveddelen av ledningene er lagt etter 1990.

Det anslås at ca. 30 prosent av avløpsvannet på spillvannsnettets er fremmedvann. Beregningene er basert på forbrukstall og vannmengder som leveres til Gardermoen avløpsrenseanlegg. Det er ikke gjort et anslag på prosentvis tap fra avløpsnettets via lekkasjer.

Tilknytningsgrad til det kommunale avløpssystemet anslås i 2021 til å være 76 %. Ved nye utbyggingsområder vil det være aktuelt å øke tilknytningsgraden, ifølge søknaden. Kommunen opplyser om at det ikke er gitt føringer om store økninger av tilknytningsgrad, men at det er planlagt avkloakking for om lag 60 eiendommer som forventes ferdigstilt i løpet av 2025/2026. Videre ved etablering av overføringsledning Møllerstad-Snatthaugen, vil enkelte eiendommer langs Mauravegen tilknyttes kommunalt nett. Forventet ferdigstilling av denne overføringsledningen er 2026/2027. Et politisk vedtak i Nannestad kommune, gir 20 års utsettelse for tilknytningsplikt ved etablering av private renseløsninger, dette vil forsinke tilknytning av spredt bebyggelse. I miljørisikovurderingen som er vedlagt søknaden, opplyses det om at en betydelig andel av innbyggerne er tilknyttet private avløpsanlegg. Fra disse anleggene går 78 % av avløpsvannet til Leira og 22 % til Hurdalsvassdaget.

Pumpestasjoner og utslipp fra disse

Det er etablert 60 kommunale avløpspumpestasjoner på avløpsnettets, hvor 38 har overløpsmulighet til resipient. Fire av de øvrige pumpestasjonene har buffertank. Overløp fra pumpestasjoner slippes til 11 resipienter i kommunen. Utslipp av fosfor og nitrogen til resipientene som følge av overløp er regnet ut med tall fra 2021. Som følge av overløp ble det til sammen sluppet ut 76 kg fosfor og 503 kg nitrogen til resipienter fra ledningsnettets i kommunen i 2021. Kommunen har gjort en vurdering av påvirkning på resipientene som følge av overløpshendelser.

I søknaden er det vedlagt en miljørisikoanalyse av avløpssystemet (sist oppdatert i 2018). Analysen inkluderer ledningsnett med kummer, pumpestasjoner og overløp, samt overføringstunnelen til Gardermoen sentralrenseanlegg innenfor kommunegrensen. Slik Statsforvalteren forstår, jf. telefonsamtaler med Nannestad kommune, gir denne vurderingen ikke et riktig og oppdatert bilde av risikoforholdene. Kommunen opplyser i tillegg opplysninger mottatt 29.09.2025 at oppdatert miljørisikovurdering antas ferdigstilt ved årsskiftet 2025/2026.

Søkers vurdering av konsekvenser for natur- og vannmiljø

Nannestad kommune vurderer at det er vanskelig å beregne i hvilken grad vannforekomstene vil bli berørt i årene fremover, da vannmengdene varierer mye fra år til år. Kommunen vurderer imidlertid at økning av fosfor og nitrogen fra overløpshendelser ikke vil forringe tilstanden i vannforekomstene betydelig i forhold til det den er i dag, ettersom overløp fra flere av pumpestasjonene har foregått i mange år og er allerede med på å påvirke den økologiske tilstanden til vannforekomstene. Videre vurderer kommunen at ved eventuell endring av hyppigheten på overløpshendelser og omfanget av disse kan likevel avløpsvann være bidragsytende til at noen vannforekomster vanskeligere vil nå målene om god økologisk tilstand i fremtiden. Kommunen skriver derfor at det er viktig at de fortsetter med utbedringer på avløpsnettets. Noen av utslippene ligger i bekkedrag og ravinedaler. Kommunen vurderer at utslipp fra overløp ikke vil ha noe innvirkning på disse naturtypene.

Kommunen vurderer at utslipp fra pumpestasjonene ikke vil ha innvirkning på forekomster av vipe, hettemåke, rødknappsandbie og åkerriske som er kritisk truet, og av sterk truede arter som grønn gul voksesopp, kløverhumle og ask. Derimot påpekes det i søknaden at for rødlisteartene edelkreps og elvemusling, vil utslipp fra pumpestasjonene kunne ha en påvirkning. For vannforekomst i Hurdalsvassdraget, nærmere bestemt Hæravassdraget (Vann-Nett ID: 002-3734-R)

er det ikke gjort funn av disse to artene. For Leira, i vannforekomsten Stråttjern-Kringler-Kråkfoss (Vann-Nett ID: 002-4057-R, 002-4020-R, 002-3961-R) er det gjort flere funn.

Brukerinteresser tilknyttet Leiravassdraget omfatter friluftsliv, fiske, bading/rekreasjon, jordvanning og drikkevann. For Hæravassdraget er brukerinteresser hovedsakelig tilknyttet Hurdalssjøen som Hæravassdraget munner ut i. Brukerinteresser for Hurdalssjøen omfatter bading/rekreasjon, drikkevannskilde, fritidsfiske og friluftsliv (COWI, 2016). I miljørisikovurderingen vedlagt søknaden står det «*Det foreligger ikke tilstrekkelig informasjon til å rangere vannforekomstene i Tabell 5-1 etter brukerinteresser. På delstrekk eller områder der det foreligger informasjon om vannforekomstens brukerinteresser, er risiko for utslipp av avløpsvann vurdert særskilt. Dette gjelder spesielt drikkevannsforkomster og badelokaliteter hvor utslipp av avløpsvann vil kunne true disse brukerinteressene i større grad enn øvrige brukerinteresser.*

Høring

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus sendte 31.10.2024 søknaden på høring til berørte parter, offentlige organer og myndigheter og organisasjoner som ivaretar allmenne interesser. Søknaden ble også lagt ut på Statsforvalteren sine nettsider. Vi mottok ett høringsinnspill. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsinnspillet og Nannestad kommune sine kommentarer til dette.

Høringsinnspill fra Ullensaker kommune

Utslippssøknaden fra Nannestad kommune fremlegger, har et begrenset antall bedrifter med påslipp av olje- eller fettholdig avløp, eller påslipp hvor avløpsvannet på annen måte avviker fra sanitært avløpsvann. Ullensaker kommune ønsker likevel å presisere at det er viktig for dem at Nannestad kommune holder god oversikt over virksomhetenes utslipp/påslipp, da det bidrar til å forebygge større avvik hos enkeltvirksomheter. Viktigheten rundt oppfølging av utslipp-/påslippspunkter i Nannestad kommune påpekes, da det er en ekstern faktor Ullensaker kommune selv ikke kan følge opp. God dialog ved hendelser/avvik og samarbeid rundt tilsynspraksis oppfordres for ytterligere å utvikle fagkompetanse mellom kommunene.

Kapittel 4.3 i utslippssøknaden omhandler påvirkning av resipientene som følge av overløpshendelser. Det er vist til en omfattende vurdering av resipientene som blir berørt av utslipp fra ledningsnett i vedlegg 4, men dette vedlegget er ikke lagt ved under høringen. Det er imidlertid tatt med en oppsummering av vurderingene i søknaden. Her beskrives det at de fleste vannforekomstene som blir berørt, har moderat eller dårlig tilstand grunnet biologiske kvalitetselementer. Det er vurdert at seks vannlokaliteter ikke har noe restkapasitet, deriblant den nederste vannforekomsten "Leira nedstrøms Krokfoss" (002-3384-R) som har tilløp fra alle vannforekomstene. Dette er en vannforekomst som også renner gjennom Ullensaker kommune, og kommunene har felles ansvar for å gjøre tiltak for å oppnå god tilstand i vannforekomsten.

Ullensaker kommune mener beskrivelsen av nåsituasjon samt antatt økning i hyppighet og omfang av hendelser, synliggjør at det er behov for tiltak for å begrense overløpsutslipp. Ullensaker kommune er opptatt av at det bør fokuseres på systematisk arbeid for å redusere utslippene, for å bidra til at mål om god tilstand i vannforekomstene kan nås.

Nannestad kommune sine kommentarer til høringsinnspill fra Ullensaker kommune

Nannestad kommune kommenterer at det er to aspekter knyttet til utslippssøknaden som kommer frem av høringsuttalelsen til Ullensaker kommune. Det er påpekt viktigheten av å følge opp forhold rundt nærings- og industripåslipp (NIP). Dette for å minimere belastningen en slik type utslipp vil ha

på ledningsnett, som kan gi utslag i negative hendelser i videre avløpshåndtering av spillvann. Videre omtales også resipientkapasiteten i de ulike vannforekomstene.

Nærings og industripåslipp (NIP)

Nannestad kommune har et økende fokus rundt oppfølging og aktiv myndighetsutøvelse rettet mot NIP. Som et punkt i utslippstillatelsen gjeldende fra 05.12.2012 hadde man satt en frist for å kartlegge NIP innen 2014. Siden den gang har NIP blitt fulgt opp med «tilsyn» i form av kontinuerlig dokumentkontroll. I 2023 startet arbeid med fokus på å legge til rette for aktiv myndighetsutøvelse rettet mot flere kapitler i forurensningsforskriften, dette omfattet også kapittel 15 og 15A. Samtidig ble det opprettet kontakt med tilsvarende organ i Ullensaker kommune for erfaringsutveksling og samarbeid. Våren 2024 ble ny gebyrforskrift politisk vedtatt «Forskrift om gebyrer for saksbehandling og kontroll etter forurensningsregelverket, Nannestad kommune, Akershus». Dette skal legge til rette for å ta inn årlig gebyr ved tilsyn og kontroll for å gi økonomisk handlingsrom ved aktiv myndighetsutøvelse. Det arbeides nå med planer og rammer som vil bli lagt frem til politisk behandling slik at enheten har underliggende støtte for videre arbeid, og myndighetsutøvelse i form av fysisk tilsyn.

Vannmiljø og vannforskriften

I henvendelsen fra Ullensaker kommune blir det referert til resipientkapasiteten for total fosfor og total nitrogen for de ulike vannforekomstene.

Tabell 2: viser restkapasitet i de berørte resipientene, tabellen er hentet fra søknaden.

Tabell for restkapasitet i de berørte vannområdene (Ref. Utslipp fra ledningsnett til Nannestad kommune og vurdering av berørte resipienter)

Vann-forekomst	Vannforekomst ID	Total fosfor konsentrasjon (µg/l)	Restkapasitet TOT-P tilstand G/M (µg/l)	Total nitrogen konsentrasjon (µg/l)	Resipientkapasitet TOT-N tilstand G/M (µg/l)
Leira Kringler - Kråkfoss bekkefelt	002-3980-R	14,2	65,8	366	406
Tilløpsbekker til Leira Vårlaugmoen - Kringler	002-4036-R	12	17	-	-
Leira Kvemdøla - Kringler	002-4020-R	57	Ingen restkapasitet	770	Ingen restkapasitet
Hæravassdraget	002-3734-R	31,4	Ingen restkapasitet	1300	Ingen restkapasitet
Tøla	002-4026-R	57	Ingen restkapasitet	770	Ingen restkapasitet
Tøla bekkefelt	002-4035-R	-	-	770	Ingen restkapasitet
Leirbekken	002-3979-R	14,2	65,8	366	406
Leira Kringler - Kråkfoss	002-3961-R	29,4	10,6	547,2	228
Rotua Tangenfløyta - Leira bekkefelt	002-3966-R	14,2	65,8	366	406
Songa – Vikka	002-604-R	82,4	Ingen restkapasitet	1483	Ingen restkapasitet
Bekkefelt til bekk fra Harstadtjernet	002-3977-R	14,2	65,8	366	406
Leira nedstrøms Krokfoss	002-3384-R	74,9	Ingen restkapasitet	1420.92	Ingen restkapasitet

Som tabellen viser, er det utfordringer med vannforekomster hvor det ikke er restkapasitet. Å kunne håndtere eller begrense overløpshendelser vil være et bidrag sammen med andre tiltak for å nå miljømålene i resipientene. Det er kjent at fremmedvann i form av inn- og utlekk i kommunalt ledningsnett forårsaker overbelastning på ledningsnett med økt forekomst av styrt overløp. For å finne kildene til fremmedvann, er det nå et pågående arbeid med å etablere et eget team av kildesporere som en del av VA-drift. Enheten for vann og avløp vil i den forbindelse utarbeide en plan for fremmedvannsinnlekkasje, som i så fall vil være en del av Nannestad kommunes hovedplan som forventes å være ferdig i løpet av 2026. Avdelingen arbeider nå med å fremme til politisk

behandling et forslag i budsjett for kildesporingsteam som vil innebære; to 100 % stillinger, kjøretøy, samt utstyr for å ivareta dette arbeidet.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

I utgangspunktet er det forbudt å forurense, jf. forurensningsloven § 7. Etter lovens § 11 kan forurensningsmyndigheten likevel, etter søknad, gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis etter § 11 og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven § 16, legges det vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 femte ledd.

Statsforvalteren vurderer også søknad om tillatelse opp mot vannforskriften § 4, som sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand». I tillegg skal alle saker som berører naturmangfold ifølge naturmangfoldloven § 7, vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i samme lov.

Det er virkningene av det omsøkte tiltaket på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom tiltakshaver senere ønsker å gjennomføre tiltaket på en annen måte enn beskrevet i søknaden må det søkes på nytt.

Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader.

Lovgrunnlag og myndighet

Aktuell virksomhet krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16, og forurensningsforskriften § 14-4.

Forurensningsforskriften kapittel 14 gjelder for utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelse med samlet utslipp større enn eller lik 2 000 pe (BOF₅) til ferskvann. Dette følger av § 14-1. Tettbebyggelse er definert i kapittel 11 om generelle bestemmelser for avløp, og § 11-3 bokstav k. Avgrensningen av tettbebyggelser er uavhengig av kommune- og fylkesgrenser. Dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser samles opp og føres til ett felles avløpsrenseanlegg eller utslippssted, regnes tettbebyggelsen som én tettbebyggelse.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser, jf. forurensningsforskriften § 14-3 og rundskriv T-3/12.

Forurensningsforskriften kapittel 14 utgjør de minstekrav, som følger av EUs avløpsdirektiv. Direktivet er gjennomført i norsk rett gjennom forurensningsforskriften kapittel 11 og 14.

Vurdering av forurensningspotensial og forurensningens omfang

Formålet med tillatelsen

Avløpssektoren utgjør en kritisk infrastruktur. De viktigste og mest kritiske utslippskildene til vann i forbindelse med avløp, er utslipp gjennom overløp, utslippspunkt og lekkasjer på avløpsnett. I tillegg kan avløpssystemet medføre fare for forurensning av luft og grunn.

Utgangspunktet for de krav som stilles for kommunen sitt avløpssystem ligger i forurensningsforskriften kapittel 14. Forskriften utgjør minstekrav som skal overholdes. Forskriften må også ses i sammenheng med EUs vannrammedirektiv, som er implementert i norsk rett gjennom vannforskriften. At forskriften oppstiller minstekrav innebærer at der Statsforvalteren anser det nødvendig ut fra en avveining av de fordeler og ulemper forurensningen fra avløpssystemet utgjør, kan det vurderes strengere krav. I denne sammenheng vil vannforskriftens føringer om miljømål være et viktig premiss. Det vil normalt være resipientens tåleevne som er styrende for de krav som blir satt. Sentralt er også hvilken teknologi man har tilgjengelig for å i størst mulig grad unngå den forurensning som avløpssektoren kan medføre.

Formålet med en tillatelse er derfor primært å beskytte miljøet mot uheldige virkninger av utslipp av avløpsvann, inkludert eventuelt forurenset overvann, for å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand i berørte vannforekomster. I tillatelse med vilkår setter forurensningsmyndigheten krav som skal sikre tilfredsstillende oppsamling, transport og rensing av overvann, herunder tiltak for å hindre forurensning fra overløpsutslipp og lekkasjer fra avløpsnett.

Nytt avløpsdirektiv ble vedtatt av EU 27.11.2024. Implementeringen av det nye direktivet i norsk rett kan medføre endringer i forurensningsforskriften. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

Tettbebyggelse

I søknaden oppgis det at Nannestad kommune og den delen av Ullensaker kommune som fører avløpsvann til Gardermoen avløpsrenseanlegg, inngår i samme tettbebyggelse (02-021-Jessheim). Tettbebyggelsens samlede utslippsstørrelse i Nannestad kommune er angitt til å være ca. 10 454 pe (BOF₅) i 2021 og ca. 13 933 pe (BOF₅) i 2035.

Tettbebyggelsen er regulert etter kapittel 14 i forurensningsforskriften. I henhold til tillatelsens punkt 1.1 skal Nannestad kommune til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og potensiell utslippsstørrelse i pe (BOF₅) beregnet etter NS 9426. Ved utbygging av infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomhet som medfører økte utslipp fra tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens geografiske utbredelse og utslippsstørrelse i pe (BOF₅) oppdateres. Videre skal det til enhver tid være samsvar mellom tettbebyggelsens potensielle utslipp og etablert renskapasitet ved Gardermoen avløpsrenseanlegg i Ullensaker kommune. Avløpsanlegg skal utformes slik at de kan motta og behandle alt avløpsvann som oppstår i tettbebyggelsen under alle de klimatiske forhold som er normale for stedet hvor avløpsanlegget ligger. Når tettbebyggelsens potensielle utslipp skal vurderes, skal vedtatte reguleringsplaner legges til grunn. Hensikten med dette er å sikre at behovet for økt oppsamlings- og behandlingskapasitet for avløpsvann er tilpasset planer for ny utbygging av bolig- eller hytteområder eller aktuell næringsvirksomhet. Plikt til tilknytning til eksisterende avløpsanlegg følger av forurensningsloven § 23 og plan- og bygningsloven § 27-2. Kommunene følger opp denne plikten som myndighet etter plan- og bygningsloven.

Tillatelsens rammer

Tillatelsen gjelder utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Jessheim tettbebyggelse i Nannestad kommune. Tillatelsen omfatter kommunens avløpsnett med tilhørende pumpestasjoner og overløp for avløpsvann som føres til Gardermoen avløpsrenseanlegg (heretter GRA).

Tillatelsen omfatter utslipp fra samlet tilført avløpsmengde tilsvarende inntil 14 000 pe (BOF₅) målt i maksuke, som føres til GRA. Dersom tettbebyggelsens tilførte avløpsmengde til GRA målt i maksuke er større enn 14 000 pe (BOF₅), skal Statsforvalteren varsles, og Nannestad kommune må søke om endring av tillatelsen i henhold til faktisk belastning. Kommunen skal også varsle GRA. Tillatelsens rammer er basert på tall fra søknaden til Nannestad kommune og samsvarer med mengder som er lagt til grunn i tillatelsen til GRA. Formålet med å sette rammer for tilført mengde organisk stoff i maksuke i tillatelsen, er for å vite hvilket utslippspotensial som legger grunnlaget for vilkårene i tillatelsen.

Vi legger vekt på at det til enhver tid skal være samsvar mellom potensielle mengder avløpsvann fra kommunene som tilføres GRA ved alle klimatiske forhold, og etablert rensekapasitet ved GRA.

Ansvarsområde

Alt kommunalt avløpsvann i kommunen pumpes i dag til GRA som er felles for Ullensaker, Nannestad og Oslo lufthavn Gardermoen. I Nannestad kommune er *PA350 Krokfoss* og *PA301 Gardermoen* de siste pumpestasjonene avløpsvannet ledes gjennom før det pumpes videre til Ullensaker kommune. I Ullensaker kommune er Taugland pumpestasjon og Terminalen pumpestasjon påslippspunkter for Nannestad kommune til GRA.

Ullensaker kommune har ansvaret for drift av disse to pumpestasjonene. jf. rammene i tillatelsen til GRA. Denne tillatelsen må sees i sammenheng med GRA sin tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann i Ullensaker kommune.

Styringsdokumenter

For å sikre god håndtering av avløp, og for å motvirke forurensning, stiller Statsforvalteren gjennom tillatelsen krav til styringsdokumenter, avløpsnett, utslipp til resipient og resipientovervåking. Nannestad kommunes avløpsanlegg med avløpsnett som fører til GRA, pumpestasjoner og overløpspunkter anses som det totale avløpssystemet. For å sikre minst mulig forurensning i forbindelse med avløpssystemet er det viktig at de vilkår som blir stilt overholdes, og at Nannestad kommune varsler Statsforvalteren ved eventuelle endringer som er av betydning for den gitte tillatelsen. Endringer som kan ha betydning for den totale belastningen, og som innebærer et vesentlig økt utslipp, må omsøkes Statsforvalteren som forurensningsmyndighet før endringene finner sted.

I tillatelsens kapittel 2 og 3 følger de krav Statsforvalteren stiller til hvilke styringsdokumenter som det forventes at kommunen har i tilknytning til det totale avløpssystemet. Dette innebærer først og fremst en klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet jf. tillatelsens punkt 2.5.1. Dette skal inngå som en del av kommunen sin internkontroll. Kravet om internkontroll følger av *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter* (Internkontrollforskriften) §§ 2, 4 og 5. Miljørisikovurderingen skal være en viktig del av grunnlaget for den overordnede avløpsplanen og beredskapsplanen.

I henhold til punkt 2.6 i tillatelsen skal kommunen ha en overordnet plan for avløp, ofte omtalt som hovedplan for avløp. Den overordnede avløpsplanen skal være kommunens styringsdokument og verktøy for håndtering av avløp, både på både kort og lang sikt. Planen skal forankres i kommunens behov for tiltak og investeringer. Planen skal se ulike mål og prioriteringer i sammenheng, og bidra til at vannmiljømålene i vannforskriften oppnås. Handlingsdelen i den overordnede avløpsplanen skal sammenstille tiltak og prioriteringer innenfor gjeldende økonomiplanperiode. Utfordringene knyttet til et mer ekstremt klima skal belyses, og herunder hvilke tiltak som iverksettes for å sikre avløpssystemets fremtidige funksjoner

Samordning

Påslipp via Nannestad kommunes avløpsnett til GRA er ikke tillatt uten at dette er avklart med GRA i forkant.

Nannestad kommune sin del av avløpsnettet, overføringsledninger og pumpestasjoner må ses i sammenheng med GRA og påslipp fra Ullensaker kommune. Innlekking av fremmedvann eller andre teknisk svakheter på avløpsanlegg i Nannestad kommune og Ullensaker kommune påvirker GRA sitt avløpssystem og utslipp. Vi forutsetter derfor at miljørisikovurderingen og tiltaksprioriteringer i Nannestad kommune er samordnet med miljørisikovurderinger og prioriteringer i Ullensaker kommune. Dette må dokumenteres med årlig oppdatering av samordnet miljørisikovurdering.

Konsekvenser for naturmiljøet

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet, så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Vi har vurdert kommunens avløpsutslipp etter naturmangfoldloven, og har 15.08.2025 foretatt søk i Miljødirektoratets database, <https://kart.naturbase.no/>.

Kringler naturreservat

Kringler naturreservat ligger på begge sider av elva Leira og består av skogkledde ravinedaler i marin leire. Området har variert og frodig vegetasjon med lågurt-, høgstaude- og flommarkskog, samt gjengroende kulturmark. Tresjiktet er sammensatt av gran, boreale løvtrær og noe edelløvtrær. Skogen er rik på gamle trær og død ved, særlig osp og selje, og har store stormfelte granområder. Reservatet har høy biologisk verdi med sjeldne arter knyttet til død ved og naken leire. Flomskogsmark og åpen flomfastmark langs Leira er viktige naturtyper. Området er også betydningsfullt for insekter og fugl.

Prestgården naturreservat

Reservatet ligger på vestsiden av elva Leira. Det er et ravinelandskap med dypt nedskårne bekkedaler og svært frodig vegetasjon. Naturreservatet har kvaliteter knyttet til gammel gråorheggeskog, lågurtskog og riksump i bunnen av ravinen. Ravinedynamikken er aktiv med ras og eksponerte leirflater og kildefremspring. Tresjiktet er variert og med forekomster av gamle, store trær, og stedvis er det sammenbrudd i tresjiktet.

Nordre Øyeren naturreservat

Nordre Øyeren naturreservat ligger i nordenden av Øyeren i Akershus, der elvene Glomma, Leira og Nitelva danner Nord-Europas største intakte innlandsdelta. Området er vernet og ble Ramsarområde i 1985 grunnet sin betydning for trekkfugler. Deltaet har et rikt og variert landskap med våtmarker, elveløp, sandbanker og laguner, og er Norges største fuglefotdelta. Reservatet har stort biologisk mangfold med over 100 rødlistearter, 350 karplanter og 280 fuglearter. Øyeren er også Norges mest artsrike innsjø med 25 fiskearter. Variasjonen i naturtyper og leveområder gjør området unikt i nordisk sammenheng.

Romerike landskapsvernområde

Romerike landskapsvernområde ligger sør for Oslo lufthavn, ved kanten av Gardermøens grusavsetning. Landskapsområdet omfatter en av landets største og best utviklede gråorheggeskoger i liskog/ravinedal-utformingen. Området er dominert av et av Norges mest intakte og

omfattende ravinelandskap, som er en rødlistet naturtype vurdert som sårbar (VU). I tillegg finnes det gammel gråorskog, som er viktig for mange spesialiserte arter, fuktige løvskogsmiljøer med høy biologisk produksjon og arts mangfold. Kartlegginger i området har dokumentert flere rødlistede arter, blant annet: gul snyltekuje (VU – sårbar) og arekjuke (NT – nær truet).

Ravinedaler

Følgende ravinedaler er registrert i kommunen; Bahus, Eskerud, Brustadenga, Harstad-Leira, Hveim V, Kringler, Løken øst. Ravinedalen som naturtype er rødlistet som sårbar (VU) og viktig for bevaring av arts mangfold. Flere lokaliteter har aktiv ravinedynamikk med bekker, leirskredgroper og blottlagt leire, noe som gir leveområder for sjeldne og spesialiserte arter. Gammel gråorskog og rik gråorheggeskog gir høy biologisk verdi. Sjeldne arter som gul snyltekuje (VU), harekjuke (NT) og flaggmose (NT) er registrert flere steder. Områdene har stort potensial for vedboende sopper, moser, insekter og fugl, særlig knyttet til død ved og rasflater. Bever og ørret er observert i vannførende bekker.

Leira

Leira er et viktig bekkedrag som er tilholdssted for andefugler som yngle-, beite- og rasteområde. Leiravassdraget omfatter et svært variert naturmiljø med bekker, større elvestrekninger, samt små og store innsjøer. Vassdraget har en betydelig fiskefauna (over 20 fiskearter), og er blant annet et viktig gyte- og oppvekstområde for de rødlistede fiskeartene gjørs (EN) og asp (UV). Elven er i all hovedsak stilleflytende med leirbunn. Elven og dens kantsoner er også viktig for spurvefugler, spetter og noen vadefugler. Noen av utslippene ligger i bekkedrag og ravinedaler. I området rundt Maura og i området rundt Gardermoen er det sårbare og rødlista arter. Av rødlistete arter er det forekomster av vipe, hettemåke, rødknappsandbie og åkerriske som er kritisk truet. Av sterk truede arter er det grønngul voksesopp, kløverhumle og ask.

I Leira er det registrert elvemusling, jf. elvemuslingsbasen (<https://kart.gislink.no/elvemusling/>). Det er funnet elvemusling på noen lokaliteter i Nannestad fra Homledalen bru og opp til Leirsjøen. Bestanden er fortsatt livskraftig, men populasjonen er tynn og rekrutteringen har sviktet i lengre tid (Vannområde Leira-Nitelva, 2022). Elvemuslingen er oppført som «sårbar» på Norsk Rødliste og er også en norsk ansvarsart, som vil si at Norge har mer enn 25 % av artens europeiske bestand. Elvemusling er følsom for forurensning og dårlig vannkvalitet. Norge har en egen handlingsplan for arten (*Handlingsplan for elvemusling (Margaritifera margaritifera L.) 2019-2028*) der målet er at elvemusling skal finnes i livskraftige populasjoner i hele Norge, at alle nåværende naturlige populasjoner skal opprettholdes og sikres en tilfredsstillende rekruttering og at alle vassdrag med elvemusling skal ha god økologisk tilstand eller bedre. I tilleggssopplysninger mottatt 29.09.2025 opplyser kommunen om funn av både edelkreps og elvemusling i Leira (kommunen har lagt disse artene inn i Artsdatabanken). Ifølge kommunen er funn av disse artene gjort i følgende vannforekomsten Leira fra Kverndøla til Kringler (Vann-Nett ID: 002-4020-R) og i nærheten av følgende pumpestasjoner: PA345 (edelkreps registrert i 2011 og elvemusling 2021), PA337 (elvemusling 2002), PA343 (elvemusling registrert i 2002), PA336 (elvemusling registrert i 1990, 2002 og 2004) PA327 (elvemusling registrert i 2022), PA331 (elvemusling registrert i 2022) og PA324 (elvemusling registrert i 1990 og 2004).

Oppsummering og vurdering etter naturmangfoldloven

Avløpsvann kan inneholde flere typer forurensning, inkludert næringsstoffer, organisk stoff, bakterier, mikroplast og miljøgifter. Dette vil kunne påvirke vannkvaliteten og ha uheldige virkninger på det biologiske mangfoldet i resipienten. Det er særlig konsekvensene knyttet til eutrofi som er dokumentert å utgjøre en stor risiko for naturmiljøet.

Nannestad kommune har 38 pumpestasjoner med overløp til 11 ulike vannforekomster. Flere av vannforekomstene er i, eller i nærheten av, viktige naturtyper i henhold til DN-handbok 13, og det er registrert naturtyper som for eksempel viktige bekkedrag, ravinedaler, gråor-heggeskog og rik blandingsskog i lavland i kommunen. Flere naturreservat og landskapsvernområder er registrert. Leiravassdraget er særlig viktig med registrert forekomst av blant annet elvemusling.

Statsforvalteren vurderer at kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å kunne vurdere effektene som det omsøkte tiltaket vil ha på naturmiljøet i resipientene, jf. § 8. Videre vurderer vi at § 9 om føre-var-prinsippet og § 10 om samlet belastning på økosystemet blir ivaretatt gjennom vilkår fastsatt i tillatelsen. Statsforvalteren har i vilkår 2.5.1 satt krav om miljørisikovurdering, denne skal blant annet som et minimum legge vekt på vurdering av utslippets konsekvenser for naturverdier. Videre skal kommunen jf. vilkår 2.7 ha kjennskap til og kunne dokumentere skriftlig i hvilken grad avløpsnett, pumpestasjoner og forurenset overvann påvirker eller kan påvirke vannmiljøet, sårbare naturtyper eller områder som brukes av sårbare arter.

Statsforvalteren mener derfor at prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 er oppfylt.

Statsforvalteren minner om at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 11. Tiltakshaver plikter også å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder for å unngå eller begrense skadevirkninger på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 12.

Vurdering etter vannforskriften

I henhold til §§ 4 og 5 i vannforskriften skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk tilstand/godt økologisk potensial og god kjemisk tilstand. Ny aktivitet og inngrep skal ikke medføre forringelse eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål som er satt.

Nannestad kommune ligger i vannregion Glomma og inngår i vannområdene Leira -Nitelva og Hurdalsvassdraget/Vorma. Kommunen fører avløpsvannet til GRA i Ullensaker kommune. GRA er felles for Ullensaker, Nannestad og Oslo lufthavn Gardermoen. Renset avløpsvann og overløp fra GRA ledes til Leira. Overløpsutslippene fra Nannestad kommunes avløpsnett går i hovedsak til tilløpsbekker til Leira og Leiravassdraget, samt noe til Hæravassdraget som fører vann til Hurdalssjøen. Alle vannforekomstene fra Leiravassdraget ender i Leira nedstrøms Krokfoss. Leira munner ut i Nitelva ved Lillestrøm, og renner videre til Svellet i nordenden av Øyeren. Vannet fra Øyeren renner ut i Glomma og fortsetter sørover og munner ut i Oslofjorden ved Fredrikstad. Søknaden viser til data fra Vann-Nett i 2022.

Det er i alt 11 vannforekomster i Nannestad kommune som i dag blir berørt av utslipp fra overløp.

Overløp medfører utslipp av urensset avløpsvann og kan utgjøre en betydelig forurensningsfare. Forurensningsfaren gjelder for berørte vannforekomster lokalt, i tillegg til påvirkning nedstrøms. Leiravassdraget og deler av Hurdalsvassdraget har i dag dårlig tilstand spesielt med tanke på innhold av fosfor og bakterietall. De største fosforkildene til Leiravassdraget og Hurdalssjøen er i dag avrenning fra landbruket, spredt avløp, naturlig erosjon og utslipp fra det kommunale avløpssystemet. Tall fra egenkontrollrapporteringen for 2024 viste at 5 384 m³ urensset avløpsvann og 17,4 kg fosfor ble sluppet ut i overløp via avløpsnettet i Nannestad kommune. Dette er en økning i mengden urensset avløpsvann fra 2023, da det ble rapportert at 3 327 m³ urensset avløpsvann og

51,3 kg fosfor gikk i overløp på avløpsnett. Enkelte av primærresipientene har unntak fra miljømålet, jf. vannforskriftens § 9. Dette medfører ikke lempeligere krav for omsøkt utslipp, men er knyttet til at muligheten til å oppnå miljømålet innen fristen hindres av naturlige forhold. For å nå miljømålene innen 2027 eller 2033, må belastningen på vannforekomstene reduseres. Den økologiske tilstanden i de fleste av vannforekomstene er moderat eller dårlig og de har ingen restkapasitet for å motta mer fosfor eller nitrogen.

Utslippene fra ledningsnett og pumpestasjoner er del av samlet belastning til Oslofjorden. Miljøtilstanden til Ytre Oslofjord har blitt overvåket i regi av Fagrådet for Ytre Oslofjord siden 2001. I mars 2021 la regjeringen frem *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv*. Tilførsler av nitrogen, fosfor og partikler er høyere enn fjordens naturlige kapasitet, med påfølgende algeoppblomstring, tilslamming og blant annet fiske- og fugledød som resultat. Det er et nasjonalt mål at fjorden skal oppnå god miljøtilstand og at naturmangfoldet i fjorden ivaretas. Reduserte utslipp fra avløp vil bidra til å muliggjøre oppnåelse av miljømålene for vannforekomstene og er i tråd med tiltaksplanen for Oslofjorden.

Statsforvalteren kan ikke tillate en økning av utslipp til Oslofjorden, eller til andre vannforekomster, dersom dette medfører en forringelse av miljøtilstanden i vannforekomstene og vanskeliggjør oppnåelsen av miljømålene i vannforskriften om minst god tilstand. Dersom dagens eller fremtidig påvirkning fra overløp forringer eller bidrar til å vanskeliggjøre måloppnåelsen i henhold til vannforskriften, skal det utarbeides avbøtende tiltak eller plan for sanering for de aktuelle pumpestasjonene. I vilkår 3.1.5 om tiltaksplan for å redusere driftsoverløp, har Statsforvalteren satt krav om at kommunen må ha særskilt fokus på overløp med utslipp til vannforekomster uten restkapasitet for parametere som påvirkes av avløpsvann.

Vi har videre også satt krav i tillatelsen punkt 2.5.1 om at slik vurdering også skal inngå som en del av miljørisikovurderingen. Kunnskap om tilstanden i vannforekomstene og påvirkningen fra avløpssystemet er helt nødvendig for at kommunen skal kunne iverksette nødvendige avbøtende tiltak der det er behov for dette. På bakgrunn av mangelfulle opplysninger om hvordan utslippet fra avløpssystemet til Nannestad kommune påvirker miljøtilstanden i berørte vannforekomster, settes frist for utarbeidelse av oppdatert skriftlig, klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet med tilhørende tiltaksplan til 01.05.2026.

Statsforvalteren mener at en ny utslippstillatelse til kommunen vil gi strengere krav til avløpsnettets funksjon og utslipp, og bidra til å redusere utslipp til resipientene. Tillatelsen sikrer bedre oversikt over tilstand og påvirkninger på vann i og rundt kommunen, og gir kommunen mulighet til å jobbe målrettet med målene i vannforskriften.

Statsforvalteren vurderer at resipientene blir ivaretatt gjennom vilkårene som er stilt i tillatelsen. Så lenge avløpssystemet til Nannestad kommune driftes i tråd med vilkårene, skal ikke avløpssystemet medføre fare for forringelse eller vanskeliggjøre oppnåelsen av miljømålene for de berørte vannforekomstene.

Utslipp til vann fra avløpsnett

Avløpsnett

Utslippene fra avløpsnett i Norge er til dels store og dårlig dokumentert. Dårlig avløpsnett og innlekking av fremmedvann anses i dag å utgjøre det største driftsproblemet ved norske avløpsanlegg. I gjennomsnitt utgjør fremmedvann ca. 40 % av tilførte avløpsmengder til norske avløpsrensplanlegg. Dette medfører både dårligere funksjon ved avløpsrensplanleggene og økte

utslipp. En betydelig del av fremmedvannet er drikkevann som er lekket ut fra drikkevannsnettet. Tapet fra norske drikkevannsledninger er rundt 40 %, og er betydelig større enn i andre nordiske land. Dårlig avløpsnett fører også til at urensset avløpsvann lekker ut og forurenses miljøet.

Nye tillatelser til avløpssektoren legger i større grad enn tidligere vekt på, og setter krav til, avløpsnettets funksjon, vedlikehold og fornyelse. Nannestad kommune må etablere overvannsløsninger som er planlagt og dimensjonert for forventet framtidig økt nedbørintensitet, slik at ikke spillvannsnettet overbelastes av fremmedvann. Tillatelsen omfatter krav til avløpsnett, pumpestasjoner og overløp. Dette blir referert til som det totale avløpssystemet. Det totale avløpssystemet i tillatelsen omfatter ikke annet enn det kommunen selv drifter.

Fornyelse av avløpsnett og reduksjon av fremmedvann

Statsforvalteren setter krav til at det må sikres en forsvarlig fornying av avløpsnettet til Nannestad kommune. Avløpsnettet må driftes, vedlikeholdes og fornyes på en planmessig måte, slik at forventet funksjon og god teknisk tilstand opprettholdes på lang sikt. Dette mener vi gjøres best ved å basere tiltakene på forpliktende handlingsplaner nedfelt i kommunale saneringsplaner. På den måten vil tiltakene bli dimensjonert ut fra reelle behov og utfordringer, og i samsvar med forventet levetid på de eksisterende avløpsrenseanleggene. Tiltak i kommunen skal være basert på miljørisikovurderingen kommunen utarbeider for det totale avløpssystemet. Krav om miljørisikovurdering er beskrevet i tillatelsens punkt 2.5.1. For å redusere innlekking av fremmedvann, stiller Statsforvalteren krav om at kommunen skal ha en plan for å redusere andelen fremmedvann som tilføres avløpsnettet, jf. punkt 3.1.4 i tillatelsen. Videre stiller vi krav om at kommunen skal ha en tiltaksplan for fornyelse av avløpsnettet. Utformingen av en slik tiltaksplan beskrives nærmere i tillatelsens punkt 3.1.3. Nannestad kommune informerer i sin tilbakemelding til høringsuttalelsene, at enheten for vann og avløp vil utarbeide en plan for fremmedvannsinlekk, og at denne vil være en del av Nannestad kommunes hovedplan som forventes å være ferdig i løpet av 2026. Videre anslår kommunen i søknaden at 30 % av avløpsvannet på spillvannsnettet er fremmedvann.

I de nye tillatelsene er det også et økt fokus på tilknytning til kommunalt nett. I tillatelsen punkt 3.1.2 stilles det krav om at kommunen skal utarbeide en tiltaksplan for trinnvis økt tilknytning for eksisterende områder innenfor Nannestads del av Jessheim tettbebyggelse der tilknytningsgraden per i dag er lavere enn 98 %. Kravet om 98 % tilknytningsgrad er basert på regjeringens nasjonale mål for vann og helse. Planen for trinnvis tilknytning skal inngå i kommunens overordnede avløpsplan.

Oversikt over alle overløp på avløpsnettet

Av forurensningsforskriften § 14-5 siste ledd kreves det at den ansvarlige for avløpsanlegget skal ha oversikt over alle overløp på avløpsnettet. Oversikten skal også inkludere eventuelle lekkasjer av betydning. Statsforvalteren mener det er viktig at kommunen har oversikt over mengden avløpsvann som slippes ut via overløp på avløpsnettet. Grunnen til dette er at overløpsutslipp kan utgjøre en risiko for forurensning. I tillatelsens punkt 3.1.5 stiller vi derfor vilkår om at driftstid for alle overløp skal registreres, samt at utslipp gjennom overløp skal måles fra og med 01.07.2027. Dersom kommunen gjennom sin miljørisikovurdering kan dokumentere at et overløp utgjør liten miljømessig risiko for resipienten, kan utslipp fra dette overløpet beregnes istedenfor å måles. Beregningene skal ha lav usikkerhet. Måling av alle vesentlige driftsoverløp er en forutsetning for å ha et godt kunnskapsgrunnlag for å jobbe med reduksjon av fremmedvann og overløpsutslipp, samt krav til avløpssystemets funksjon.

Vi har stilt vilkår i tillatelsen punkt 3.1.5 om at kommunen skal ha et mål om at den samlede mengden utslipp via driftsoverløp fra avløpsnettet over året ikke skal overstige 2 % innen 01.01.2030. Hvordan dette målet skal oppnås skal beskrives i en forpliktende plan, og fremdrift skal dokumenteres i virksomhetens internkontroll.

Kommunen skal videre som del av den overordnede avløpsplanen inkludere en tiltaksplan for å redusere driftsoverløp og vurdere behovet for å etablere fordrøyningsbasseng eller andre avbøtende tiltak. Kommunen må i denne sammenheng ha særskilt fokus på overløpspunkter som har overløp i nedbørfeltet til vannforekomster uten restkapasitet for parametere som påvirkes av avløpsvann, jf. punkt 3.1.5. Det er ikke tillatt å etablere nye overløp med utslipp til resipienter uten restkapasitet, eller dersom utslippet bidrar til å vanskeliggjøre at miljømålet nås.

Driftsoverløp som av spesielle grunner ikke kan fases ut, skal være partikkelseparerende. Det skal dokumenteres en faglig vurdering av at resipienten har kapasitet til å motta, bufre og bortlede overløpet uten risiko for at den økologiske tilstandsklassen forverres.

Kommunen skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp fra overløpspunkter på avløpsnettet av vesentlig størrelse eller betydning, til berørte vannforekomster jf. tillatelsen punkt 8. Overvåking etter forurensningsforskriften skal være nærmere utslippspunktene og dokumentere effekten av utslipp av avløpsvann, mens overvåking etter vannforskriften skal dokumentere tilstanden i resipienten etter samlet belastning.

Statsforvalteren forutsetter at Nannestad kommune setter av tilstrekkelig med ressurser for å følge opp arbeidet med fornyelse av avløpsnettet.

Virkningsgrad på avløpsnettet

Vi stiller vilkår om virkningsgrad på avløpsnettet i tillatelsen punkt 3.1.6. Krav om å beregne virkningsgraden er nødvendig, for at kommunen skal kunne ha en formening om hvor stor andel av mengden kommunalt avløpsvann som oppstår innenfor tettbebyggelsen som kommer frem til avløpsrenseanlegget. I tillatelsens punkt 3.1.6 er det stilt krav til at utslipp pga. feil ved ledningsnett, stans i pumpestasjoner ol. ikke skal redusere virkningsgraden i avløpsnettet mer enn 5 % frem til 31.12.2030 og deretter maksimalt 3 % over året. Beregning av virkningsgraden på avløpsnettet skal gjøres ved å legge til grunn målte verdier for overløp eller beregnede verdier (med lav usikkerhet) for mindre omfattende overløpsutslipp. I tillegg skal andre ulike kildene til tap beregnes.

Hensikten med å stille krav om å dokumentere virkningsgraden til avløpsnettet, er å sikre at avløpsnettet er funksjonelt til enhver tid, med minst mulig lekkasjer og overløp. I henhold til forurensningsforskriften § 14-5 skal kommunen bl.a. ha oversikt over alle overløp på avløpsnettet og oversikten skal inkludere eventuelle lekkasjer av betydning. Det innebærer bl.a. krav om at kommunen skal ha oversikt over bruken av det enkelte overløp, slik at utslippsmengder enten loggføres eller kan beregnes.

Overvåking etter forurensningsforskriften og vannforskriften

Statsforvalteren har satt vilkår til resipientovervåking i tillatelsens punkt 8. Overvåking etter forurensningsforskriften skal skje i nærheten av utslippspunktene og dokumentere effekten av utslipp av avløpsvann. Overvåking etter vannforskriften skal skje lengre unna utslippspunktene og dokumentere tilstanden i resipienten etter samlet belastning. Overvåkingskravene i denne tillatelsen erstatter tilsvarende krav gitt i eventuelle tidligere vedtak fra Statsforvalteren. Hvis det pågår annen

overvåking i resipienten av andre aktører (eksempelvis vannområde), anbefales det at overvåkingene samordnes.

Nannestad kommune må utarbeide et program for overvåking som er i tråd med kravene i tillatelsen.

Utslipp til luft

Lukt

Statsforvalteren stiller krav om at Nannestad kommune sin virksomhet ikke skal medføre luktulempen av betydning for naboer. Dersom kommunen har punktkilder av lukt i nærheten av boliger mv., så skal det gjøres luktberegninger i henhold til Norsk Standard NS-EN 13725. Vi viser i den forbindelse til veilederen *Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven (TA309-2013)*. Vi har også satt luktimmisjonskrav til lukt fra punktkilder i tillatelsens punkt 4.2, samt satt krav om at kommunen skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt.

Støy

I punkt 5 har vi satt vilkår til støy i tråd med dagens praksis for avløpstillatelser, basert på *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021)*.

Rapportering

Nannestad kommune plikter å ha kontroll på sitt utslipp, og skal rapportere årlig til Statsforvalteren som forurensningsmyndighet. Kravet om rapportering følger av tillatelsens punkt 12. I tillegg til egenkontrollrapportering via Altinn skal kommunen også rapportere i egenkontrollskjema for årsrapport. Skjema for årsrapport finnes på Statsforvalteren sine hjemmesider (se henvisning i tillatelsen). Årsrapport skal sendes inn som vedlegg til egenkontrollrapportering via Altinn.

Statsforvalteren vil følge opp overholdelse av krav satt i tillatelsen gjennom tilbakemelding på egenkontrollrapport, årsrapport og tilsyn.

Planmessige forhold

Statsforvalteren gjør oppmerksom på at denne tillatelsen bare er gyldig dersom virksomheten er i tråd med gjeldende plan.

Samfunnsmessige hensyn

Avløpsanlegg er kritisk infrastruktur, og leverer tjenester for å rense avløpsvann fra Norges befolkning. Denne infrastrukturen er avgjørende for å rense avløpsvannet og dermed unngå å forringe vannkvaliteten i vannforekomstene ytterligere.

Statsforvalteren vurderer at håndtering av avløpsvann i et kontrollert avløpssystem regulert til formålet er i tråd med regelverket, og at dette hensynet må tillegges stor vekt i vurderingen om tillatelse skal gis. Med de fastsatte vilkår i tillatelsen vil ikke utslipp av avløpsvann fra del av Jessheim tettbebyggelse medføre en forringelse av tilstanden i vannforekomstene, eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål som er satt for resipientene.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden fra Nannestad kommune og kommet frem til at samfunnsnyttens virksomheten utgjør overstiger de forurensningsmessige ulemper knyttet til virksomheten. Det

forutsettes at virksomheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vi har vurdert at Nannestad kommune sin drift på avløpssektoren, med de vilkårene som er gitt i tillatelsen, ikke vil komme i konflikt med naturmangfoldet eller medføre forringelse av tilstanden i vannforekomstene, eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål etter vannforskriften.

Statsforvalteren gir Nannestad kommune tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann for kommunens avløpsnett med tilhørende pumpestasjoner og overløp på særskilte vilkår.

Frister

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever. Tabellen viser til vilkårpunkter i tillatelsen.

Tabell 2: oversikt over vilkårpunkter med frister i tillatelsen

Referanse til vilkårpunkter	Tiltakstyper	Frister
2.5 Internkontroll	Gjennomgang og oppdatering av internkontrollen	Årlig
2.5.1 Miljørisikovurdering	Utarbeidelse av oppdatert skriftlig, klimatilpasset miljørisikovurdering med tilhørende tiltaksplan	01.05.2026
	Gjennomgang og oppdatering av miljørisikovurdering	Årlig
2.6 Overordnet avløpsplan med handlingsdel	Gjennomgang og oppdatering av overordnet avløpsplan (hovedplan)	Årlig
3.1.2, 3.1.3, 3.1.4 og 3.1.5 Tiltaksplaner	Gjennomgang og oppdatering av tiltaksplaner	Årlig
3.1.2, 3.1.3, 3.1.4 og 3.1.5 Gjennomføre planlagte tiltak	Gjennomføre planlagte tiltak for tilknytning og fornyelse av avløpsnett, å redusere innlekking av fremmedvann og redusere utslipp fra overløp	Kontinuerlig
3.1.5 Krav til utslipp via overløp	Dokumentere årlige utslippsmengder i overløp	1. mars hvert år
	Den samlede utslippsmengden via driftsoverløp over året skal ikke være over 2 %	Fra og med 31.12.2030.
	Utslipp fra overløp av vesentlig størrelse og betydning skal måles.	Fra og med 01.07.2027.
3.1.6 Krav til virkningsgrad for avløpsnett	Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utlekking	Kontinuerlig

	Dokumentere avløpsnettets virkningsgrad Utslipp på grunn av feil på avløpsnett, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnett med mer enn • 5 % frem til 31.12.2030, og deretter maksimalt • 3 % over året.	1. mars hvert år Fra og med dags dato og frem til 31.12.2030 Fra og med 01.01.2031
3.2.3 Påslipp	Krav til vurdering av påslipp i miljørisikovurderingen	Løpende oppfølging
7. Beredskap	Krav til oppdatert beredskapsplan	Løpende oppfølging
8.2 Overvåking etter forurensningsforskriften	Krav til overvåking og dokumentasjon av effekten av utslipp av avløpsvann	1. mars året hvert tredje år
8.3 Overvåking etter vannforskriften	Krav til årlig program for overvåking	1. mars året hvert år
8.5 Registrering i Vannmiljø	Legge inn overvåkingsdata i Vannmiljø	1. mars året hvert år
11. Rapportering	Rapportere avløpsdata via Altinn og rapportering til Statsforvalteren (årsrapport)	1. mars hvert år

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus gir tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Nannestad kommunes del av Jessheim tettbebyggelse. Tillatelsen gjelder Nannestad kommunes avløpsnett med tilhørende pumpestasjoner og overløp for avløpsvann som føres til GRA.

Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 og forurensningsforskriften kapittel 14 *Krav til utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelse* § 14-4. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i forurensningsloven § 16, § 22 og § 40.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og erstatter tillatelsen gitt av Statsforvalteren 03.12.2012 i sin helhet. Statsforvalteren trekker derfor tilbake tillatelsen datert 03.12.2012 (tillatelsesnummer 2013.0004.T).

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tapforårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr datert 26.06.2024. Vi varslet sats 3 som i 2024 utgjorde kr 194 600,- for behandling av søknaden.

Da saksbehandlingen er gjennomført i 2025, vil gebyret tilsvare sats 3 for 2025. Ved valg av gebyrsats etter § 39-4, skal det tas gebyr for det året hvor den vesentlige delen av saksbehandlingen er gjort. Statsforvalteren vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 3 kommer til anvendelse i denne saken. Nannestad kommune skal derfor betale kr 228 200 for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstillelse av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Statsforvalteren inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtaket om tillatelse kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket.

En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvern avdelingen

Irene Tronrud
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse etter forurensningsloven for Nannestad kommune til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Jessheim tettbebyggelse

Kopi til:

NANNESTAD KOMMUNE	Postboks 3	2031	NANNESTAD
NANNESTAD KOMMUNE	Postboks 3	2031	NANNESTAD
SENTRALADMINISTRASJON			
GRAN KOMMUNE	Postboks 41	2714	JAREN
HURDAL KOMMUNE	Minneåsvegen 3	2090	HURDAL
EIDSVOLL KOMMUNE	Rådhusgata 1	2080	EIDSVOLL
ULLENSAKER KOMMUNE	Postboks 470	2051	JESSHEIM
GJERDRUM KOMMUNE	Postboks 10	2024	GJERDRUM
NITTEDAL KOMMUNE		1482	NITTEDAL
LUNNER KOMMUNE	Sandsvegen 1	2740	ROA
ROMERIKE SOPP- OG NYTTEVEKSTFORENING	Nordahl Griegs gate 5	2000	LILLESTRØM
NANNESTAD SANITETSFORENING	Postboks 17	2036	MAURA
NANNESTAD OG GJERDRUM RØDE KORS	Gamle Eltonveg 5	2034	HOLTER
NANNESTAD JEGER- OG FISKEFORENING	Bjertnessjøvegen 60	2030	NANNESTAD
NANNESTAD IDRETTSLAG	Postboks 165	2031	NANNESTAD
NANNESTAD HØYRE	c/o Espen Skaar Rypelia 13	2032	MAURA
NANNESTAD 1. SPEIDERGRUPPE	c/o Stian Berntsen	2032	MAURA
	Falkesvingen 2		
LIONS CLUB NANNESTAD	c/o Even Holter	2032	MAURA
	Holkebyvegen 10		
HOLTER JEGER OG FISKEFORENING	Postboks 57	2035	HOLTER
HOLTER 4H	c/o Ine Margaretha Øverbye	2034	HOLTER
	Tulipanvegen 75		
ELTONÅSEN VEL	Postboks 59	2035	HOLTER
ROMERIKE LOKALLAG AV	c/o Eva Marie Gran	1963	FOSSER
FORTIDSMINNEFORENINGEN	Norrønaveien 5		
FORTIDSMINNEFORENINGEN	Dronningens gate 11	0152	OSLO
BONDELAGETS SERVICEKONTOR AS AVD	Hvamsvegen 696	2165	HVAM
AKERSHUS			
NANNESTAD ROTARYKLUBB	c/o Bjørn Berntzen	2030	NANNESTAD
	Nannestadvegen 275		
Vannområde Leira-Nitelva	Sekretariatet, c/o Lillestrøm	2001	LILLESTRØM
	kommune, Postboks 313		
Vannområde Hurdalvassdraget	Sekretariatet, c/o Nannestad	2031	NANNESTAD
	kommune, Postboks 3		

Miljøpartiet De Grønne, Nannestad
Cecilie Bjerkli
Erik.borander@nannestad.kommune.no